

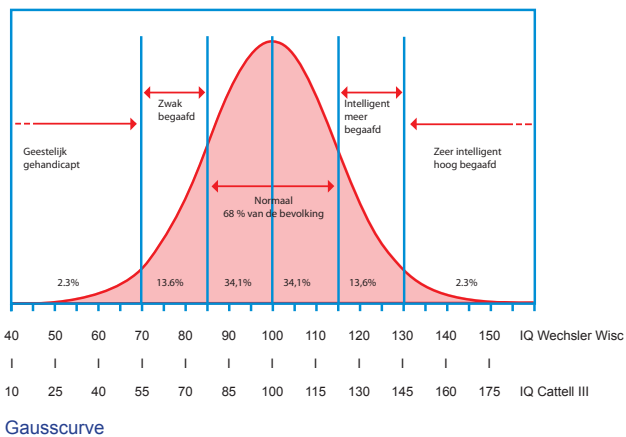

Pittige Plus Torens

De nieuwste en leukste uitdaging voor
(hoog)begaafde leerlingen in de basisschool!

- Voor meer- en hoogbegaafde leerlingen vanaf groep 3.
- Pittige verrijgingsprojecten: groene en rode pepers!
- Zelfstandig werken, alleen of in kleine groepjes.
- Zeer laagdrempelig voor de leerkracht.
- Direct inpasbaar in iedere school.
- 60 groene en rode peperprojecten.
- Handig en vrolijk opbergmeubel.
- Alle materialen en projectmapjes inclusief.
- De kinderen werken met hoofd, hart én handen.
- Aantrekkelijke complexe activiteiten.
- Stimuleert de creativiteit, de motivatie en het divergente denken.

Pluskinderen

De groep kinderen voor wie De Pittige Plus Torens zijn ontwikkeld worden in de meeste scholen de *pluskinderen* of de *plusgroep* genoemd. Het betreft de meerbegaafde en hoogbegaafde leerlingen van de school. Statistisch is dat zo'n 10 à 15% van de leerlingen van de school. Het is de groep kinderen met een IQ vanaf 115. In de Gausscurve (zie grafiek hiernaast) zien we de normaalverdeling van het IQ. Deze pluskinderen worden door de reguliere leerstof van de basisschool niet voldoende uitgedaagd. Dit zijn de kinderen die minder uitleg en minder herhaling nodig hebben dan de gemiddelde leerlingen om zich nieuwe

dingen eigen te maken. Het zijn de leerlingen die zich gaan vervelen als ze geen verrijgingsstof aangereikt krijgen. Ze leren niet door oefening en herhaling, maar op inzicht.

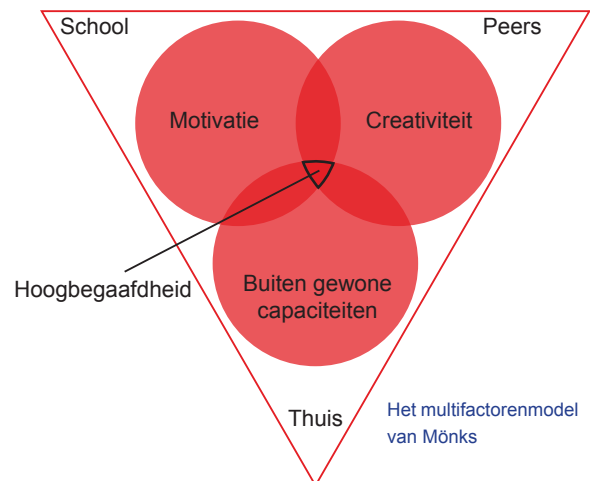
Rol van de basisschool

Professor Mönks van het Centrum Begaafdheidsonderzoek (Universiteit Nijmegen) heeft belangrijk werk geleverd om een betere begeleiding van (hoog)begaafden op school en thuis te promoten. Mönks laat in zijn multifactorenmodel (zie afbeelding) zien dat de school een belangrijke rol speelt in het welzijn en de goede ontwikkeling van een (hoog)begaafd kind. Volgens dit model is de school primair de partij die moet zorgen voor het voeden en steunen van de motivatie van het kind om te presteren en zich te ontwikkelen. Daarnaast vindt de sociale ontwikkeling van een kind voor een groot gedeelte plaats in de schoolomgeving. De basisschool is bij uitstek in de positie om er (organisatorisch) voor te zorgen dat het kind regelmatig kan samenwerken met kinderen van een gelijk ontwikkelingsniveau (ontwikkelingsgelijken) tijdens schooltijd. Samenwerken met ontwikkelingsgelijken is een belangrijke stimulans voor het verder ontwikkelen van de creativiteit van een hoogbegaafd kind.

Het multifactorenmodel (zie afbeelding) van Mönks onderscheidt 3 belangrijke omgevingsfactoren voor het tot zijn recht komen van een hoogbegaafd potentieel:

- Thuis (gezin)
- School (klas, aanpak, klasgroep)
- Peers (ontwikkelingsgelijken, kameraden, vrienden)

Ontwikkelingsgelijken, of peers, zijn de kinderen waarbij het (hoog)begaafde kind *aansluiting* vindt qua interesses, creativiteit, ontwikkeling of simpelweg wederzijds begrip. Het kan best zijn dat dit niet zijn of haar leeftijdsgenoten zijn.

Noodzaak

De meeste basisscholen voorzien inmiddels in zorg op verschillende niveaus voor kinderen die achterblijven op het gemiddelde niveau. Dat zijn de achterstandsleerlingen aan de linkerzijde van de Gausscurve (zie grafiek boven). Voor deze leerlingen worden onder andere extra remedial teaching, *rugzakjes*, extra begeleiders en extra persoonlijke lestijd ingezet. Zeer weinig basisscholen voorzien op dit moment in aangepast en toegespitst lesmateriaal voor kinderen die meer aankunnen dan het gemiddelde niveau: de pluskinderen.

Pluskinderen lopen echter evengoed gevaar om *uit te vallen* als er op school geen aangepaste leerstof wordt aangeboden. In dat geval treedt bij pluskinderen vaak chronische verveling op, krijgen ze vaak fysieke en psychische problemen en het fenomeen *onderpresteren* steekt de kop op. Vooral dit laatste kan verstrekkende (negatieve) gevolgen hebben voor de ontwikkeling van de plusleerling in zijn verdere leven en loopbaan.

Pittige stof: hier kunnen de kinderen hun tanden in zetten!

Wat hebben pluskinderen nodig?

Verrijkingstof! Wat is verrijking? Verrijking noemen we die lesstof die niet tot de basisvereisten van het basisonderwijs hoort, maar wel relevante toegevoegde waarde biedt aan de kennis en de vaardigheden van een kind. Pittige stof: hier kunnen ze hun tanden in zetten!

Verrijking: verdieping en verbreding

Verrijkingstof kan verdiepend en/of verbredend zijn. Bij *verdieping* gaat het kind veel dieper op de materie in dan de andere kinderen dat doen.

Bij *verbreding* gaat het kind aan de slag met hele andere onderwerpen dan de andere kinderen.

Compacten

Om pluskinderen met verrijkingsmateriaal aan het werk te kunnen laten gaan, moet de school eerst de reguliere leerstof voor hen compacter maken (inkorten).

Dit heet *compacten*. Pas dan komt er structureel tijd vrij waarin de leerlingen aan verrijkingstof kunnen werken. Het compacten moet dus structureel en blijvend gebeuren.

Verrijken met de Pittige Plus Torens

Het gaat er bij verrijking niet om om de kinderen *lekker bezig* te houden. Het is de bedoeling dat de kinderen echt iets leren. Sterker nog: ze moeten vaak beter *leren* leren! Pluskinderen leren met de verrijkingactiviteiten van de Pittige Plus Torens vaardigheden en processen als: zelfstandig werken en samenwerken, complexe opgaven analyseren, creatief denken en structureren, oplossingsstrategieën ontwerpen, het structureren van eigen werkzaamheden, doorzetten, terugkoppelen, plannen, uitvoeren naar eigen plan, plannen bijstellen, communiceren en presenteren. Dit alles doen ze terwijl ze zich verdiepen in een bepaald onderwerp dat hun interesse heeft. Het concept Pittige Plus Torens bevat een grote variëteit aan onderwerpen en interessegebieden. Van techniek tot kunstzinnige uitdagingen, van planologie tot digitale spelactiviteiten.

Hoe gaat het in z'n werk?

Met de activiteiten in de Pittige Plus Torens gaan de kinderen zelfstandig aan de slag. Ze doen dat alleen of (bij voorkeur) met zijn tweeën. De lessen in de Pittige Plus Torens heten: Pepers.

Er zijn 2 soorten peperprojecten:

- **Groene pepers**
- **Rode pepers**

Daarnaast zijn er ook nog gele pepers. Dat zijn **hulpmapjes** en **toolboxen** voor bij de rode pepers.

Groene peperprojecten

De groene pepers zijn verrijkingsoopdrachten met een hoge complexiteit, maar een relatief gesloten karakter.

De groene peperprojecten zijn geschikt voor alle plusleerlingen (IQ > 115). De groene peperprojecten hebben veelal een *bottum-up* opbouw.

Rode peperprojecten

De rode pepers zijn verrijkingsoopdrachten met een hoge complexiteitsgraad en met een zeer open karakter. De leerling zelf kan allerlei kanten op met de uitwerking van een rode peperproject. Deze rode pepers zijn vooral ontwikkeld voor de hoogbegaafde leerlingen. Dit zijn leerlingen die een *top-down* manier van denken hebben. Zij denken vanuit het geheel

naar de delen. De rode peperprojecten zijn gericht op het trainen van het creatieve denken, het zelf uitwerken van eigen denkrichtingen, het ontdekken van diverse oplossingsstrategieën en mogelijke oplossingen en eindproducten. In de rode peperprojecten wordt veel gewerkt met open vraagstellingen, woordspinnen en vrije keuzemomenten, zonder dat de leerling aan zijn lot wordt overgelaten.

Gele peper hulpmapjes en toolboxes

Leerlingen die met de rode peperprojecten werken, moeten in de uitwerking van hun eigen ideeën gebruik maken van de gele peper hulpmapjes of toolboxes. Enkele voorbeelden van gele hulpmapjes zijn: interview houden, fotoreportage maken, affiche maken, website bouwen, stop-motion film maken, power-point presentatie maken, werkstuk maken en een tentoonstelling organiseren. Enkele voorbeelden van gele toolboxes zijn: maquette bouwen, knutsel&frutsel, ideeënspin, schilderen, kleien en bewegende constructies.

Werk- en begeleidingssysteem

Met de Pittige Plus Torens haalt de school niet alleen hoogwaardig en uitdagend verrijgings- en verbredingsmateriaal binnen, maar ook een compleet werksysteem voor de leerling (m.b.v. de Verrijgingsmap) en een zeer eenvoudig en laagdrempelig begeleidingssysteem voor de leerkracht.

Niveaunderschillen

Natuurlijk zijn er ook verschillen in leeftijd en capaciteiten tussen de pluskinderen onderling. Daarom is elke peperles apart gekwalificeerd met een moeilijkheidsgraad. Dit gebeurt in de vorm van het aantal peperjes. Een peperles met één peper is gemakkelijker dan een peperles met vier pepers. Er is een globale indeling van de projecten naar moeilijkheidsgraad, maar het is uiteindelijk aan de leerkracht om in te schatten welke peperles geschikt is voor welke leerlingen.

Pittige Plus Torens

Met de Pittige Plus Torens bezit de basisschool een compleet en goedgevoerd totaalconcept voor verrijking voor plusleerlingen, dat de reeds bestaande verrijkmateriaal (vooral op rekenen en taal gericht) compleet aanvult op het gebied van informatieverwerking en zaakvakken. Ze kunnen de basis zijn van het gehele verrijkingprogramma voor de leerling. Het is een concept dat laagdrempelig is voor de leerkracht, direct inzetbaar is in elke school en waar de (hoog) begaafde leerlingen werkelijk mee worden uitgedaagd. De leerlingen doen niet meer *meer-van-hetzelfde*, maar kiezen uit een breed gamma aan activiteiten en onderwerpen die extra-curriculair zijn qua kennis en qua vaardigheden. De Pittige Plus Torens biedt werkelijke verbreding en verrijking, waarbij de leerlingen veel met hun handen gaan werken.

Kortom

Iedere school die passend onderwijs wil verzorgen, ook voor de 15% slimste leerlingen van de school, kan met het inzetten van De Pittige Plus Torens op een eenvoudige en aantrekkelijke wijze invulling geven aan de aspecten:

- Uitdagend (driedimensionaal) verrijkmateriaal.
- Interne organisatie van de verrijking.
- Begeleiding en beoordeling van de resultaten van verrijking.
- Structurele integratie van verrijkingactiviteiten in het schoolprogramma.
- Structurele integratie van verrijkingactiviteiten in het schoolwerk en rapport van de leerling.

De Pittige Plus Torens is een product van:
Creative Kids Concepts te Goes, Tel.: 0113 25 7000
info@creativekidsconcepts.com, www.creativekidsconcepts.com
www.pittigeplustorens.nl

Leuk om te weten:

1. Hoe verhouden de Pittige Plus Torens en het Leonardo-onderwijs zich?

Tijdens de ontwikkeling van de Pittige Plus Torens is er overleg geweest met de oprichter van het Leonardo-onderwijs: de heer **Jan Hendrickx**. Zijn ervaring leert dat een basisschool altijd 5 niveaus doorloopt (gedurende 5-10 jaar) van professionalisering van de speciale zorg voor meerbegaafde leerlingen:

- Niveau 0:** Geen speciale zorg: meerbegaafden draaien mee in dezelfde stof en hetzelfde tempo.
- Niveau 1:** Verkorten van instructie en circa 1 uur per week ruimte voor extra werk voor meerbegaafden.
- Niveau 2:** Inperken oefenstof en circa 3 uur per week ruimte voor extra werk voor meerbegaafden.
- Niveau 3:** Zeer weinig oefenstof basisvaardigheden en met extra-curriculaire onderwerpen.
- Niveau 4:** Plusklassen: 1 (of >) dagdelen geen standaard lesprogramma maar projecten in plusklas.
- Niveau 5:** Verwijzing van hoogbegaafden (IQ > 130) naar het Leonardo-onderwijs. Zie www.leonardoschool.nl.

Het **Leonardo concept** is onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen (complete alternatieve leerlijn) binnen een reguliere school. Het Leonardo-onderwijs biedt een compleet aangepast leerprogramma voor hoogbegaafde kinderen (IQ > 130, circa 2% van de leerlingen) van de basisschool. We spreken hier dus over basisscholen die zich op niveau 5 bevinden, enkel gericht op de groep **hoogbegaafden**.

De **Pittige Plus Torens** bieden verrijkingsmateriaal dat inzetbaar is voor basisscholen vanaf Niveau 0 tot en met niveau 4. Basisscholen die iets willen doen voor hun **pluskinderen**, kunnen al met de Pittige Plus Torens een begin maken met hun zorg voor de meerbegaafde leerlingen. De Pittige Plus Torens zijn gericht op **alle pluskinderen**: zowel voor de **meebegaafde** leerlingen als voor de **hoogbegaafde** leerlingen. Het concept bevat uitdagende projecten voor alle kinderen met een IQ vanaf 115 (circa 15% van de leerlingen).

Pittige Plus Torens

Leonardo
een talentrijke school

De **Pittige Plus Torens** en het **Leonardo concept** zijn complementair.

2. Specialisten in schoolbegeleiding en persoonlijke begeleiding hoogbegaafdheid

Bij de ontwikkeling van de Pittige Plus Torens is verder samengewerkt met:

Jet Barendrecht, schoolbegeleidster hoogbegaafdheid en auteur van diverse artikelen over top-down denken, plusklas, omgaan met school en opvoedingsdilemma's. Ze is auteur van de handleiding voor top-down rekenonderwijs. Ambassadeur van het Leonardo concept. Bedenkster van de Verrijkingmap. Co-auteur van het boekje "Kinderen en slim zijn". Oprichtster van Slimpuls. Zie www.slimpuls.nl.

Overige adviseurs zijn onder andere:

Wendy Lammers van Toenburg, Specialist in Gifted Education (ECHA), teken therapeute en diagnostiek beelddenken. Auteur van het boek "Hoogbegaafd, nou en?". Adviseur hoogbegaafdheid voor ouders en school. Initiatiefneemster van HIQ, zie www.hiq.nl.

Willeke van der Molen, adviseur hoogbegaafdheid voor ouders en school. Auteur van "Omgaan met hoogbegaafde kinderen op de basisschool". Oprichtster van Bright Kids. Zie www.brightkids.nl.

3. www.pittigeplustorens.nl

Een interactieve website met forum en portalfunctie voor alle instanties op het gebied van hoogbegaafdheid.